

USK/KGP/90/ 2017

Wrocław, dnia 26.06.2017r.

Recenzja rozprawy doktorskiej

Lek. Kornelii Zaręby

pt. "Profil psychospołeczny pacjentek, które podjęły decyzję o terminacji ciąży ze wskazań medycznych".

Przedstawiona do recenzji praca doktorska lek. Kornelii Zaręby dotyczy bardzo ciekawego i niezwykle aktualnego problemu terminacji ciąży z przyczyn medycznych, co w obecnych czasach jest możliwe do wykonywania zgodnie z obowiązującym prawem. Doktorantka podjęła się analizy wielu czynników, zarówno psychologicznych, społecznych jak i aspektów czysto organizacyjnych w placówkach medycznych, związanych z podjęciem decyzji jak również wykonaniem tego typu procedur.

Podejście do tematu w oparciu o wiedzę medyczną z podparciem głębokich przemyśleń psychologicznych, w grupie prac doktorskich wykonywanych przez lekarzy, budzi szacunek. Konstrukcja badań oparta na analizie ankiet rozprowadzanych wśród kobiet, które zdecydowały się zgodnie z obowiązującym prawem na terminację ciąży, jest dobrym pomysłem na wykazanie szeregu problemów psychologiczno - emocjonalno - moralno-medycznych w tych bardzo trudnych sytuacjach życiowych dla pacjentki jak i personelu medycznego.

Uzyskane informacje poddane wnikliwej analizie, nie tylko statystycznej ale i interpretacji medycznej, stanowi cenną skarbnicę wiedzy dotyczącą tego tematu, wiedzy mogącej być wykorzystywanej w szeregu dyskusjach etyczno – moralno – medycznych. Praca powyższa jest bardzo cenną pozycją literaturową, która powinna zostać opublikowana albo w formie jednej monografii lub, za czym bym bardziej optował, w formie kilku artykułów, poruszających oddzielne problemy psychologiczne, etyczno- moralne, światopoglądowe i wreszcie medyczne.

Praca powyższa powstała na materiale ośrodka klinicznego tj. I Kliniki Położnictwa i Ginekologii CMKP w Warszawie. Doktorantka pisze w swojej pracy, o tym że ośrodek Kliniczny w Warszawie jest specyficznym miejscem ściągającym wyselekcjonowaną już grupę pacjentek. W związku z powyższym schemat pracy jak i doświadczenie doktorantki powinny być dalej kontynuowane i rozpowszechniane na terenie całej Polski, aby jak najdokładniej zbadać ten problem w pozostałych regionach naszego kraju. Powyższe uwagi potwierdzają

pewnego rodzaju nowatorskość powyższego doktoratu, dającego gotowy warsztat do zgłębiania powyższego problemu. Należy uznać to za szczególnie korzystną cechę wyróżniającą powyższą pracę, jak również potwierdzającą pełne przygotowanie Doktorantki do prowadzenia własnych badań w dalszym rozwoju naukowym.

Przedstawiona do oceny praca doktorska lek. Kornelii Zaręby , napisana jest w typowym układzie na 160 stronach wydruku komputerowego. We wstępie doktorantka daje wyraz znajomości tematu zarówno pod względem medycznym jak i psychologiczno – moralnym. Zawarta wiedza, w tym informacje jak w podobnych sytuacjach medycznych podchodzi się w innych krajach oraz jaka jest skala tego problemu w Świecie, stanowi przydatne kompendium wiedzy, mogące być tematem oddzielnej monografii lub co najmniej artykułu poglądowego.

Następnie autorka przedstawia cele pracy z rozwinięciem założeń ich w postaci hipotez badawczych. Postawione trzy cele główne, które w dalszej części zostały uszczegółowione, są czytelne, klarowne i jednoznacznie ukierunkowujące metodykę badawczą . Przedstawiony materiał w liczbie 150 ankiet jest wystarczający do wysuwania wiarygodnych wniosków i w pełni reprezentatywny w analizie statystycznej.

Największy rozdział „ Wyniki” przedstawia uzyskane liczbowe dane opracowywane statystycznie z jednoczesną ich interpretacją. Uważam , że omawianie uzyskanych wartości jest bardzo trafnym rozwiązaniem, potwierdzającym dojrzałość Doktorantki w analizie danych naukowych. Umiejętnie, z dużym wyczuciem i niejednokrotnie z dużym dystansem, Doktorantka porusza się w powyższych, tak trudnych i wielowątkowych zagadnieniach, jakim jest podjęcie decyzji i realizowanie terminacji ciąży w sytuacjach potwierdzonych wad płodu. Praca powyższa dotyczy stwierdzonych w badaniach prenatalnych wad płodu. W tym miejscu nasuwa się pytanie dlaczego Doktorantka nie analizowała terminacji ciąży w stanach zagrożeń zdrowia i życia matki co również jest dopuszczone prawem. Czy takich przypadków w Ośrodku badawczym nie było w analizowanym okresie? Czy celowo została ta grupa wyeliminowana? Analogiczna analiza profilu psychospołecznego tych pacjentek byłaby cennym uzupełnieniem powyższej dysertacji. Oczywiście nie umniejsza to w żadnym stopniu zalet recenzowanej pracy doktorskiej. Może to być przedmiot badań kolejnej pracy naukowej.

Przedstawione wyniki badań, tak jak już wspomniałem, stanowią bardzo cenne źródło informacji mogących być wykorzystywanych w dyskusjach na temat nowelizacji ustawy o dopuszczalności terminacji ciąży z przyczyn medycznych .

Na zakończenie Doktorantka przedstawia dyskusję , w której opiera się na 155 pozycjach piśmiennictwa, w tym aktów prawnych różnych organizacji krajowych i światowych, regulujących problem terminacji ciąży. Porównuje w sposób bardzo wyważony i

logiczny otrzymane wyniki z danymi cytowanego piśmiennictwa. Powyższy rozdział również potwierdza dojrzałość naukową Doktorantki, potrafiącej w odpowiednio wyważony sposób podchodzić do danych naukowych z piśmiennictwa.

Przedstawione wnioski, siłą rzeczy dość rozbudowane, odpowiadają postawionym celom pracy, potwierdzając zrealizowanie założeń, zgodnie z obowiązującymi zasadami pracy naukowej.

Podsumowując uważam, że praca doktorska lek. Kornelii Zaręby pt.: „Profil psychospołeczny pacjentek, które podjęły decyzję o terminacji ciąży ze wskazań medycznych”, stanowi bardzo cenną pozycję w piśmiennictwie naukowym dotyczącym problemom terminacji ciąży ze wskazań medycznych.

W tym miejscu z obowiązku recenzenta muszę wykazać kilka niedoskonałości powyższego wydruku. Szczególnie podkreślam, że są to uwagi edytorskie, gdyż do założeń i realizacji badań i ich opracowania merytorycznego nie mam zastrzeżeń.

Uwagi dotyczą wielu błędów literowych i interpunkcyjnych, które muszą być poprawione w całej pracy przed oddawaniem jej w całości lub w częściach do druku. Np.: już w spisie treści str. 5 –punkt 5.4.1 „, Proglądy... . Na stronie 48 – powołuje się Doktorantka na dane ze Sprawozdania Rady Ministrów z 2016 roku nie umieszczając odnośnika literaturowego. Doktorantka przyjęła formę odnoszenia się do piśmiennictwa w formie nazwiska i roku publikacji. Osobiście uważam, że jest mało przyjazna dla czytelnika i dla mnie jako recenzenta forma edytorska. Mam świadomość, że jest to jedna z dopuszczalnych form publikacji, ale posiadająca jedną podstawową wadę. Jeżeli autor opublikował w jednym roku dwie prace, to nie wiemy do której jest odnośnik. Zdecydowanie lepszą formą jest numeracja pozycji piśmiennictwa i cytowanie według kolejności pojawienia się w tekście lub według alfabetu pierwszego autora.

Analizując wpływ antykoncepcji na ewentualne choroby płodu, będące podstawą do terminacji, w rozdziale 5.2.2.3 „Stosowanie antykoncepcji” należy podkreślić, że to dotyczy wywiadu i przeszłości. Czytając ten fragment odnosi się wrażenie, że pomimo stosowania omawianej w pracy antykoncepcji, pacjentki zaszły w ciążę powikłaną analizowanymi problemami. Należałoby to przed oddaniem do druku wyjaśnić jednym zdaniem, że dotyczy to wywiadu i przeszłości przed zajściem w analizowaną ciążę. Podobny błąd edytorski wkraśl się w rozdziale 5.1.1. gdzie pisze Doktorantka „, Największą grupę pacjentek (ponad 50 %) tworzyły kobiety w wieku 25 – 35 lat.”, kiedy z tabeli 6 wynika, że w tym przedziale wiekowym liczba kobiet wyniosła 44 co stanowi 29,3 %. . Dalej w tym samym rozdziale Doktorantka pisze „, ... Kobiety z ryzykiem populacyjnym wad genetycznych, czyli poniżej 35

roku życia , stanowiły 71,3% badanych ... ”. W tym zdaniu brakuje stwierdzenia z jakim ryzykiem? – myślę, że chodzi tu o niskie ryzyko.

Oczywiście powyższe uchybienia mają charakter edytorski i mogły ulec przeoczeniu w sprawdzaniu bardzo obszernej 160 stronicowej monografii.

Podsumowując , uważam, że przedstawiona do recenzji praca doktorska, lek. Kornelii Zaręby pt. „Profil psychospołeczny pacjentek, które podjęły decyzję o terminacji ciąży ze wskazań medycznych” dowodzi szerokiej wiedzy i świadczy o dobrym przygotowaniu warsztatu badawczego przez Doktorantkę, co zaowocowało właściwym opracowaniem uzyskanych wyników i wyciągnięciem prawidłowych wniosków oraz spełnia wszelkie wymogi stawiane rozprawom doktorskim określone w art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz.U.Nr 65, poz.595, z późn. zm.).

Wobec powyższego, mam zaszczyt przedstawić Radzie Naukowej Centrum Medycznego Kształcenia Podyplomowego wnioski o dopuszczenie lek. Kornelii Zaręby do dalszych etapów przewodu doktorskiego.

Uniwersytet Medyczny we Wrocławiu
II KATEDRA I KLINIKA
GINEKOLOGII I POŁOŻNICTWA
kierownik
prof. dr hab. n. med. Marcin Zimmer